

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, 25/03/2010

RPO-641494-II/10/PS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji
Warszawa

Siłko Ławny Panie Ministrze

Zwrócił się do mnie Pan I. R., Komendant Straży Gminnej w K., przedstawiając problem dotyczący postępowania mandatowego prowadzonego wobec kierowców popełniających wykroczenie stwierdzone za pomocą odpowiednich urządzeń pomiarowych lub kontrolnych rejestrujących obraz.

Wskazał mianowicie, iż w świetle obowiązujących przepisów w stosunku do sprawców opisanych wyżej wykroczeń, którzy w toku czynności wyjaśniających korzystają z możliwości osobistego złożenia wyjaśnień, może zostać wystawiony mandat karny kredytowany, o ile oczywiście zachodzą ponadto pozostałe przesłanki przewidziane w art. 97 i 98 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (K.p.s.w.). W takim przypadku ewentualne przyjęcie mandatu kwitowane jest czytelnym podpisem na odcinku „C” mandatu, zaś od chwili przyjęcia mandat staje się prawomocny, co w razie jego nieopłacenia w terminie daje możliwość do prowadzenia egzekucji w trybie przewidzianym w art. 100 K.p.s.w.

Odmierna sytuacja ma miejsce, gdy sprawca wykroczenia korzysta z możliwości pisemnego złożenia wyjaśnień, na przykład wypełniając nadesłany przez organ prowadzący czynności druk oświadczenia. Po otrzymaniu wypełnionego druku, jeśli nie ma wątpliwości co do osoby sprawcy, funkcjonariusz nakłada mandat karny zaoczny i wysyła sprawcy przesyłką poleconą odcinki „A”, „B” i „C” formularza (§ 7 ust. 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego, Dz.U. Nr 20, poz. 201 ze zmianami). Wypełniając stosowne rubryki formularza

mandatu karnego funkcjonariusz ma obowiązek wpisania daty nałożenia mandatu. Od daty tej biegnie 7 - dniowy termin do uiszczenia grzywny, o którym mowa w art. 98 § 5 K.p.s.w.

Jak jednak zauważa wnioskodawca, często, na przykład na skutek opóźnień na poczcie, lub chociażby kilkudniowej zwłoki w odbiorze przesyłki poleconej zawierającej mandat zaoczny, sprawca wykroczenia, który przyznaje się do jego popełnienia i chce uiścić nałożoną grzywnę, nie ma możliwości dokonania tego w terminie.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę treść art. 99 K.p.s.w. organ prowadzący czynności jest zobowiązany do wystąpienia do sądu z wnioskiem o ukaranie. Jak przy tym podnosi się w piśmiennictwie, uregulowanie mandatu zaocznego, lecz z opóźnieniem nie daje sądowi podstaw do odmowy wszczęcia lub umorzenia postępowania; sąd może natomiast odstąpić od wymierzenia kary (por.: T. Grzegorzczak Komentarz do art. 99 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. 01.106.1148), [w:] T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz, Dom Wydawniczy ABC, 2005, wyd. III.).

W konsekwencji, jak wskazuje wnioskodawca, dochodzi do niepotrzebnego zaangażowania sądu, zwiększenia kosztów postępowania, ale także obniżenia prestiżu organów prowadzących czynności, które spotykają się z uzasadnionymi skargami sprawców wykroczeń. W tej sprawie zwracał się już do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, proponując rozwiązanie omówionego problemu poprzez wprowadzenie możliwości nakładania mandatu karnego kredytowanego (a nie zaocznego), którego datą przyjęcia byłaby data odbioru przesyłki poleconej (kserokopia pisma w załączeniu).

W odpowiedzi z dnia 26 listopada 2009 r. (ozn. nr DAiN-VI-026/4916/09/MJO) został on poinformowany o niemożności wprowadzenia proponowanych modyfikacji uregulowań prawnych. Jednocześnie został zapewniony, że MSWiA dostrzegając trudności wynikające z obecnego brzmienia przepisów dotyczących nakładania mandatów karnych podejmie działania mające na celu stosowną nowelizację Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o przedstawienie stanowiska wobec opisanego problemu oraz o poinformowanie mnie o przebiegu procesu legislacyjnego w omawianym zakresie.

Łukasz Gajda
Janusz Kucharski